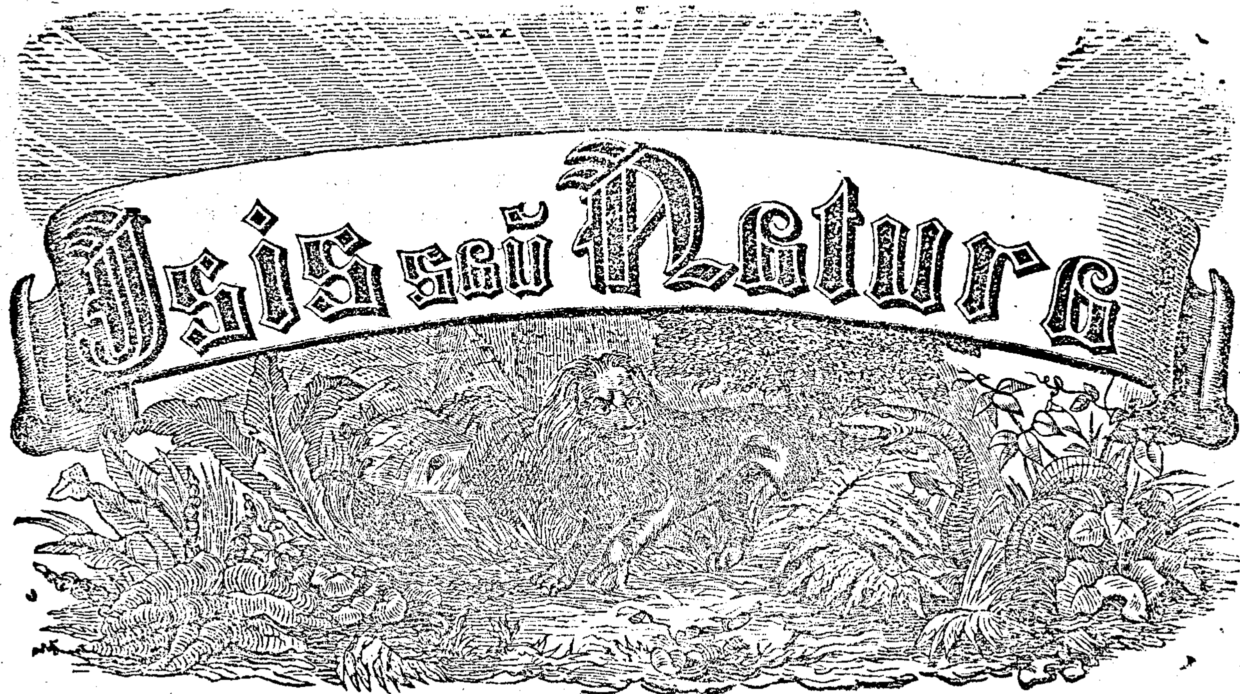

JURNAL

ПЕNТРЪ PESПÎNDIPEA ШТIINЦЕЛОРЪ NATЪPAЛЕ ШI ESAKTE, ÎN TOATE KЛASEЛЕ

Pediцeatъ

de

PROFESOR DOCTOR IULIUS BARASH.

№. 42. (Anълъ алъ treiлea) Бъкърештї 15 Noemвpie, 1858.

Stъdiï astponomiче.

Despre inflъinца кopпъpiлоpъ чepештї, ъnълъ asъпpa алtъia.

(Ъpmape.)

În timпъpiле antiче шi кiapъ în sекoлеле de mizлoкъ, пînъ nъ s'a кънoskъtъ къ komeтeле sîntъ niште кopпъpї чepештї кape aъ o înвîptipe пepiodiкъ, пoпoлiї шi кiapъ saцienцiї d'atъnчї кpedea къ kometeле sîntъ niште meteope (вizъnї) кape вesteskъ sosipea ъnъї eвenimentъ mape în лъme, fie вънъ saъ pъъ. — Кometa кape s'a въzъtъ în anълъ 59 dъпъ Xp., a вestitъ (dъпe кpedinцъ kontimпopaniлоpъ) moaptea tipanълъї *Nepon* (вeste вънъ); dapъ înaintea наштepiї tipanълъї *Mitpidate* iapъ s'a apъtatъ aчeastъ kometъ (вeste pea). — Лa moaptea лъї *Чesapъ*, a вestitъ o kometъ înълцapea лъї în oлimпълъ zeitъцiлоpъ! — În anълъ 1337, пe пoвesteште o кponiкъ, s'a apъtatъ în чepъ o кoadъ de пъъnъ (o kometъ), кape a вestitъ o чeapтъ întpe impepatopъ шi пaпa. Евpeiї, adaoгъ кponiкapълъ, кape aъ аштentatъ în ъpma aчeстeї чepte *sosipea Mesieї* лоpъ, aъ fostъ вънъiцї къ nъ *voeskъ* вine impepatopълъї; aчeastъ вънъiaлъ *s'a întъpitъ* пpin o плoae de sînцe чe a къzъtъ; *de* aчeea în totъ impepiълъ, Евpeiї aъ fostъ *înкiшї* шi apшї de вiї. — Iatъ în чe degpadaцiъne adъчe igнopanцa шi nepoziea, nъ nъmaї пe ъnъ omъ, чi пe toцї

kontimпoranii ȣnȣĭ veakȣ întperȣ! — Iatъ kîtъ nenoroчіpe, kîtъ nedpentate шi kîte лакрimĭ продȣче ачeastъ irnopanцъ kîndȣ este asoчіatъ кȣ sopa sa чea ȣрічіoasъ, adiкъ кȣ intoлepanцъ în лȣкрȣріле реліціeĭ! Апоĭ лȣкрȣ tristȣ! Aчeste nenoroчірĭ пȣ ле a sȣferitȣ ȣпȣ omȣ sinгȣрȣ чі o naціȣne întpeагъ, adiкъ miĭ de oamenĭ întpe кape aȣ fostȣ бъtрînĭ шi копiĭ невіновацĭ кapе s'a tъiatȣ шi s'a apsȣ de вiĭ! — Dapȣ лъsaці-ne sъ ne depъrtъmȣ кȣ ведерea noastpъ d'aчestȣ спектаколȣ грozавȣ! — Лъsaці-ne sъ ȣitъmȣ къ ȣmanitatea a пȣtȣtȣ къdea пînъ ла aчestȣ градȣ de degpadaціȣne stȣnidъ, ла aчestȣ градȣ de вapвaрismȣ înгрozitopȣ; шi sъ venimȣ iapъшĭ ла timпȣріле noastpe, лȣminate de лȣmina шtiinцeĭ, шi înfpȣmȣseцatъ de toлерапца кредінцілорȣ шi de filantponie!

În timпȣріле noastpe, kometeле пȣ maĭ sîntȣ priвite ка пpoфeцĭ de nenoroчіpe. Kiapȣ omȣлȣ opdinapȣ se ȣitъ ла dînseле кȣ o кȣpiositate, dapȣ пȣ кȣ spaimъ, шi пȣmaĭ amatopiĭ de вінȣлȣ бȣнȣ, se бȣкȣръ de ведерea лорȣ, zikîndȣ къ kîndȣ s'apatъ o kometъ, atȣnчĭ se faче вінȣлȣ deлікatȣ; însъ neperȣлapitatea ȣmблетȣлȣĭ лорȣ a înȣfлatȣ în inima ȣnopa din astponomiĭ noштpiĭ, o temepe destȣлȣ de sepioasъ de кapе вomȣ ворвi чева aiчĭ.

Sîntȣ întp'adeвъpȣ ȣneле din komete кapе în кȣpsȣлȣ каріеріĭ лорȣ s'anponie npea mȣлtȣ de пъmîntȣ. Kometa кapе s'a apъtatȣ în anȣлȣ 1770, s'a anponiat de пъmînt npea mȣлt, adiкъ anpoane пȣmaĭ atît kît este лȣna denapte de noĭ. — Kometa лȣĭ *Biлa* шi aчeea a лȣĭ *Aлeĭ* s'aȣ anponiatȣ noate шi maĭ mȣлtȣ de пъmîntȣ. — Aшa dapȣ astponomiĭ 'шĭ a фъкȣtȣ întpeвape: daкъ se noate întîmпла вp'o datъ ка o asemenea kometъ anponiindȣ-se foapte mȣлtȣ de пъmîntȣ, sъ фaкъ вpe o вътъmape ȣpîtъ пе глобȣлȣ nostpȣ? Adiкъ kîndȣ ва fi kometa miкъ, sъ казъ neste пъmîntȣ (tpase fiindȣ кътpe пъmîntȣ npin пȣtepea atpaкціȣneĭ saлe), atȣnчĭ negpeшitȣ къ o sъ zdpoбeaskъ o mape napte a пъmîntȣлȣĭ, înгponîndȣ sȣвtȣ pȣineлe saлe miлioane de fiinцe viĭ: saȣ ка kometa mъкаpȣ miкъ, sъ казъ în очеanȣ, продȣкîndȣ npin aчeasta niшte въpsъtȣpĭ гpozaвe aлe aпeлорȣ очeanȣлȣĭ asȣnpa kontinentȣлȣĭ, adiкъ ȣпȣ notonȣ пȣoȣ. — Saȣ kîndȣ kometa ва fi maĭ mape de kîtȣ пъmîntȣлȣ, atȣnчĭ noate къ anponiindȣ-se foapte mȣлtȣ de пъmîntȣ, o sъ tpaгъ kometa (ка ȣпȣ кopпȣ кapе ape o masъ maĭ mape) пе пъmîntȣлȣ nostpȣ кътpe sine, шi mъкаpȣ къ пъmîntȣлȣ пȣ ва къdea neste kometъ sdpoвindȣ-se în miĭ de бȣкъцĭ кȣmȣ kade o бombъ întp'o чetate вpъжmъшeaskъ, totȣ noate вeчinъtatea ȣпȣĭ кopпȣ ка aчeла aл ȣneĭ komete mapĭ, sъ tpaгъ aпeле очeanȣлȣ кътpe sine adȣкîndȣ ȣпȣ пȣoȣ kataklismȣ anosȣ; saȣ inflamîndȣ (fiindȣ къ kometeле sîntȣ noate foapte înfokate) sȣpfaцa пъmîntȣлȣĭ кȣ ȣпȣ фокȣ цепepaлȣ, кapе ва nimikniчi totȣ че se aflъ пе глобȣлȣ nostpȣ.

Aчeste inimĭ fpikoase aȣ шi гъsitȣ în natȣpъ mȣлte esemnле кapе ле aȣ întъpitȣ în fpika лорȣ. — Este întp'adeвъpȣ foapte intepesantȣ a nomeni aiчĭ aчeste esemnле.

Întpe nлanetеле Mapsȣ шi Iȣniteрȣ se aflъ mȣлte nлanete miчĭ кapе se kiamъ *Astepoide* (Чере, Паллаs, Iȣno, Vesta Astpeea ш. ч. л.); eле sînt foapte miчĭ, foapte anpoane ȣna ла aлta, шi kiapȣ каріеріле лорȣ se tae ȣna пе aлta; în fine пȣ seamъnъ niчĭ întp'ȣnȣ kinȣ кȣ челе-л-aлte nлanete; пintp'aчeste împpeціȣpъpĭ s'aȣ înkpedinцatȣ astponomiĭ къ aчeste astepoide sîntȣ niшte бȣкъцĭ saȣ pъmъшiцȣpĭ d'o mape nлanetъ кapе s'a sdpoвitȣ în fipmamentȣ кȣ mȣлцĭ sekoлĭ maĭ 'nainte; dapȣ fiindȣ къ astponomiĭ Eциnteniĭ шi Eлeniĭ n'aȣ пȣtȣtȣ vedea miчiле astepoide (neaвînd teлeskoane), de aчeea пȣ nomeneskȣ de niчĭ o nлanetъ aflîndȣ-se întpe Mapsȣ шi Iȣniteрȣ, npin ȣpmape este înȣdepatȣ къ katastpofeле astepoideлорȣ tpeвȣe sъ se fi întîmплatȣ maĭ 'nainte de înчепȣtȣлȣ esistenцeĭ istopieĭ цепȣлȣĭ omeneskȣ, adiкъ чeлȣ maĭ пȣцinȣ maĭ 'nainte de diлȣviȣлȣ Біблікȣ (notonȣлȣ лȣĭ Noe). Aчeastъ sdpoвipe a ȣneĭ nлaneti, a пȣtȣtȣ sъ se ȣpmeze пȣmaĭ npintp'o kometъ. — Dapȣ afapъ din astepoide aȣ pъmasȣ în fipmamentȣ шi aлte кȣpioase sȣvenipe din aчea mape nлanetъ sdpoвitъ; fie-кapе din noĭ a въzȣtȣ negpeшitȣ вpe o datъ noaптea къ kade o stea din чepȣ stinгîndȣ-se în dpȣmȣлȣ къdepiĭ. Dapȣ în nonціле лȣĭ Aвгȣstȣ шi Noemвpie se întîmnлъ de mȣлte opĭ ка întp'o noante sȣte шi miĭ de asemenea steлe sъ se вazъ къzîndȣ din чepȣ. — Акȣmȣ шtimȣ къ aчeasta este пȣmaĭ o amъцipe ontiкъ; o stea пȣ kade niчĭ o datъ din чepȣ, dapȣ aчeste пȣnтȣpĭ лȣminoase кapе ni se înfъцiшeazъ sȣsȣ în aepȣ ка niшte

steлe mішкîndȣ-se кътре noĭ ші stinгîndȣ-se пе drȣmȣ̆, sîntȣ̆ nіште пietpe mіčĭ кapе кadȣ̆ пe пъmîntȣ̆ din гoлičiȣnea ȣniвepsȣлȣĭ. Aчeste пietpe aȣ̆ o komпosiцiȣne кimiкъ кapе пȣ o гъsimȣ̆ лa пičĭ o matepie пъmînteaskъ. Kimistiĭ лe пȣmeskȣ̆ *пietpe kosmiče.* Пъmîntȣлȣ̆ nostpȣ mepгîndȣ̆ în каpiepa sa (екліntika), dъ кîte o datъ neste aчeste пietpe, лe tpaцe кътре dînsȣлȣ̆, ші aша aжȣнгȣ̆ еле лa noĭ. Dapȣ̆ întpeвîndȣ-ne. че каȣtъ aчeste milioane de пietpe kosmiče în голičiȣnea лȣmii? Штiinцa ne ръспȣnde къ еле sîntȣ̆ іаръші nіште mičĭ ръmъшiцe de pȣine din пomenita планeтъ mape sdpoвitъ пpin апpoпiepea ȣnеĭ komete; апoĭ de atȣnčĭ înкoače пînъ n'a datȣ̆ пъmîntȣлȣ̆ neste еле, aȣ̆ fostȣ̆ ȣmвлîndȣ̆ epatiče în sпaцiȣлȣ̆ ȣniвepsȣлȣĭ. Iatъ dapȣ̆ ȣnȣ̆ apгȣmentȣ̆ пȣoȣ̆ пentpȣ sdpoвipea ȣnеĭ планeтe în fipmamentȣ̆, ші totȣ̆ de o datъ fiindȣ̆ ȣnȣ̆ apгȣmentȣ̆ пȣoȣ̆ пentpȣ ȣmвлapea пъmîntȣлȣĭ în sпaцiȣлȣ̆ лȣmеĭ împpeцiȣpȣлȣ̆ soapeлȣĭ!

Апoĭ ші пe sȣpfaцa пъmîntȣлȣĭ nostpȣ гъsimȣ̆ nіште ȣpme matepiaлe кapе ne dovedeskȣ̆ къ кopпȣpiлe черешtĭ infлȣеazъ ȣпȣлȣ̆ asȣпpa aлtȣia пpin къdepea вȣкъцiлopȣ̆ matepiaлe dintp'ȣпȣлȣ̆ asȣпpa aлtȣia.

Istopiea Елeniлopȣ̆ ne пoвesteште de o пiatpъ кapе a къzȣtȣ̆ din черȣ̆ în pîȣлȣ̆ пȣmitȣ̆ *Eros-Пotamos.* Bestitȣлȣ̆ Алeksandpȣ de *Ȣmвoлd* ne пoвesteште de mȣлte пietpe meteopiče mapĭ че se aфлъ sinгȣpatiče în лoкȣpĭ пȣstioase пe пъmîntȣ̆. Aчeste пietpe sîntȣ̆ mapĭ ші staȣ̆ пe пъmîntȣ̆, dapȣ̆ пȣ sîntȣ̆ кpeskȣte de dînsȣлȣ̆ пičĭ пȣ sîntȣ̆ акoпepite кȣ пъmîntȣ̆ poditopȣ̆, ші пȣ se aфлъ în miжлoкȣлȣ̆ mȣnцiлopȣ̆ пietpoшĭ, în fine еле ni se înfъцiшeazъ tokmaĭ ка кîndȣ̆ apȣ̆ fi къzȣte de sȣsȣ̆ (*pierres météoriques ou de l'atmosphère*). — Апoĭ se întîmплъ кîte o datъ къ nіште mese mapĭ de fepȣ̆ (*blocs erratiques*) кadȣ̆ din черȣ̆ (din аepȣ̆) пe пъmîntȣ̆. Лîнгъ Агpamȣ̆ în Кpoaцiа a къzȣtȣ̆ ȣnȣ̆ вoкȣ̆ foapte mape лa 26 Maĭ 1751; лîнгъ opaшȣлȣ̆ *Ieniseikȣ̆* în Siвepia se aфлъ ȣnȣ̆ вoкȣ̆ epatiкȣ̆ (плi ȣ̆ de fepȣ̆ черeskȣ̆) de 700 кiлoгpame; în Oлȣma (лîнгъ St. Iaгo) este ȣnȣ̆ вoкȣ̆ epatiкȣ̆ кapе кîntъpеште 14000 кiлoгpame; dapȣ̆ лîнгъ Meksiko este ȣnȣ̆ вoкȣ̆ de 19000 кiлoгpame, апoĭ лîнгъ mаȣpiлe pîȣлȣĭ Seneгалȣ̆ sîntȣ̆ вoчe epatiče d'o mъpime пкъ maĭ însemnatъ. În кaвinetȣ̆ minepaлoцiкȣ̆ de Biena ші de Пapisȣ̆ amȣ̆ въzȣtȣ̆ пietpĭ meteopiče d'o mъpime пpea însemnatъ. O simцipe кȣpioasъ m'a пътpȣnsȣ̆ aфлîndȣmъ лîнгъ aчeste пietpe dintp'o aлtъ лȣme!

Fpiка de апpoпiepea ȣnеĭ komete лa пъmîntȣ̆, a fostȣ̆ în anȣлȣ̆ 1836 foapte sepioasъ. Înaintea sosipеĭ kometеĭ лȣĭ Halley, toate гazeteлe ші каленdapeлe вopвea de fpiка пpъпъdipеĭ пъmîntȣлȣĭ în aчestȣ̆ anȣ̆ (1836) din каȣsa aчestеĭ komete. Ȣnȣ̆ Енглеzȣ̆ estpavaгantȣ̆ a mepsȣ̆ în aчeastъ idee пpea denapte în кîtȣ̆ a datȣ̆ лoкȣ̆ лa o anekdotъ opiцinaлъ. Елȣ̆ a авȣtȣ̆ o stape mape ші o вȣnъ voinцъ пentpȣ ȣpmaшiĭ omeneштĭ кapе вopȣ̆ ръmînea пe пъmîntȣ̆ dȣпъ aчestȣ̆ kataклismȣ̆ пȣoȣ̆. Dapȣ̆ ші вȣnъ voinцa енглеzȣлȣĭ іаръші a fostȣ̆ opiцinaлъ; елȣ̆ a хotъpîtȣ̆ a лъsa o вiвлiotiкъ цeнepaлъ пentpȣ aчеĭ кapе вopȣ̆ tpъi în *лȣmea пȣoъ. Къčĭ,* 'ші-a în кіпȣitȣ̆ *елȣ̆*; *Tatȣл* ші Noe zіче Біблiea a пъstpatȣ̆ în Apta чeva din toate dobitoaчeлe, în лoкȣ̆ къ tatȣлȣ̆ Noe a пъstpatȣ̆ mъгapȣлȣ̆, еȣ̆ voiȣ̆ пъstpa кopцĭ пentpȣ лȣmea viitoape, къčĭ despe mъгapĭ пȣ mъ temȣ̆; еĭ вopȣ̆ fi totȣ̆-d'aȣna în лȣme. A кeлtȣitȣ̆ toatъ stapea лȣĭ foapte însemnatъ кȣmпъpîndȣ̆ къpцĭ. S'a ші sfîpшitȣ̆ stapea, ші вiвлiotiка цeнepaлъ totȣ̆ пȣ s'a komплеktȣitȣ̆; atȣnčĭ енглеzȣлȣ̆ a înчeпȣtȣ̆ a se împpȣmȣta лa вanĭ, dîndȣ̆ пoлiцe de a плъti лa 1-iȣ̆ Ianȣapie 1837 (fiindȣ̆ къ se rîndise къ atȣnчea пъmîntȣлȣ̆ fiindȣ̆ de mȣлtȣ̆ пpъпъditȣ̆, пȣ se va maĭ гъsi кpeditopiĭ ъĭ кapе вopȣ̆ чepe вanĭ, пičĭ tpiвȣnaлȣpĭ de komepцȣ̆ пpin кapе se вopȣ̆ чepe). Dapȣ̆ sпpe пenopoчipea лȣĭ, kometa a fostȣ̆ destȣлъ de amaвiлъ пentpȣ noĭ oamenii, a tpeкȣtȣ̆ întp'o depъptape pesпeкtaвiлъ de лa пъmîntȣ̆; апoĭ лa 1-iȣ̆ Ianȣapie 1837, toцĭ кpeditopiĭ кapе aȣ̆ ръmasȣ̆ în пičioape neatinшĭ de пičĭ ȣnȣ̆ kataклismȣ̆, s'aȣ̆ пpesentatȣ̆ лa енглеzȣлȣ̆ nostpȣ filantpoпiкȣ̆ ші пeгъsindȣ'лȣ̆ în stape de a плъti пoлiцiлe saлe, 'ĭ aȣ̆ вîndȣtȣ̆ пpin лiцitaцie toatъ вiвлiotiка; aша dapȣ̆ енглеzȣлȣ̆ nostpȣ de ші пȣ s'a înekatȣ̆ în oчeanȣ̆, пpeкȣmȣ̆ se temȣse, totȣ̆ a mȣpitȣ̆ пe ȣpmъ de foame пe ȣskatȣ̆.

Aчeastъ temepe sepioasъ de пpъпъdipea пъmîntȣлȣĭ каȣsatъ пpin o kometъ, s'a пotoлit de кîнd astponomȣлȣ̆ *Oлвepsȣ̆* a apъtatȣ̆ пpin ȣnȣ̆ каллкȣлȣ̆ вine întemeiatȣ̆, къ întpe 439 milioane de ko-

mete каре sînt mapî ка пъmîntȣлȣ nostpȣ, nȣmaî ȣna noate a'л atinџe; anoî fiindȣ къ ne totȣ anȣлȣ (sokotindȣ ȣnȣлȣ neste aлtȣлȣ) vinȣ doъ komete în nepieлiȣ (anponiindȣ-se ла soape шi ла noî), de ачеа nȣ noate fi пъmîntȣлȣ nostpȣ atinsȣ de o kometъ, челȣ maî пȣцinȣ maî 'nainte de 220 miлioane de anî! — Odixniцi-въ dapȣ, domnилорȣ! Пînъ atȣnчî este mȣлtȣ timпȣ, шi o съ faчeцi bine съ nȣ въ snepiaцi în zadapȣ къ în anȣлȣ 1857 шi maî кȣ seamъ a nȣ iskълi noлiцiле de плъtitȣ a doa zi dȣnъ пръпъdipea пъmîntȣлȣi, кȣmȣ a фъкȣtȣ enглеzȣлȣ întemeiatȣ ne календapeле npofete!

Аерȣлȣ otpъvitȣ.

II.

Чеа maî mape napte a ненорочірілорȣ че se întîmплъ npin gasȣ avidȣ карбонікȣ, se întîmплъ ла ферберeа лȣкрȣрілорȣ spipitȣoase прекȣмȣ ла vinȣ, ракiȣ шi бере. Ачeste fлȣide se пȣнȣ în кътъцimî mapî în півніце spe a ферве astȣ-феліȣ къ aepȣлȣ otpъvitȣ saȣ avidȣ карбонікȣ съ desвoaлtъ аколо în mapî кътъцimî; къчі se шtie къ ȣнȣ воломȣ de 14 пічіоаре кȣбіче d'aчeste fлȣide, desвoaлtъ ȣнȣ воломȣ d'avidȣ карбонікȣ d'o мъріме de 450 пічіоаре кȣбіче. Dapȣ vinȣлȣ шi береа кîndȣ ферве, desвoaлtȣ maî мȣлtȣ aepȣ otpъvitȣ de кîtȣ spiptȣ saȣ ракiȣ în distiлatopiî. De ачееа оаменiî каре nȣ sîntȣ обічнȣiцi кȣ asemenea локȣрі, vizitîndȣ asemenea stabiлimente, съ intpe аколо кȣ чеа maî mape прекавціȣне шi гріжъ шi съ nȣ askȣлte ne лȣкръtopiî ачеstopȣ локȣрі каре îî zікȣ къ nȣ e nimікȣ, *fiindȣ къ шi eî intpъ аколо фъръ въtъmape*; къчі eî sîntȣ обічнȣiцi кȣ ачеstȣ aepȣ otpъvitȣ шi обічеiȣлȣ noate съ adȣкъ ne omȣ съ nȣ пътimeaskъ кеарȣ d'otpъвȣріле челе maî nozitive.

Прекавціȣніле че se ȣрmeazъ spe a împedeka adȣnapea aepȣлȣі otpъvitȣ în asemenea локȣрі, sîntȣ de doъ феліȣрі; adekъ opî къ съ întpodȣче аколо ȣнȣ sistemȣ de гъȣрі каре fakȣ къ aepȣлȣ съ npesipъ desȣ, maî кȣ seamъ în stpaтеле de жосȣ але півніцеі, opî къ konsistъ a комбіна шi a лега хімічеште gazȣлȣ avidȣ карбонікȣ кȣ вр'о алtъ матеріе кімікъ. Metoda d'întîia este maî simплъ însъ nȣ totȣ-d'aȣna npaktikaвiлe, къчі e de тpeвȣinцъ къ ачеste гъȣрі съ fie пȣse foapte жосȣ лîнгъ fȣndȣлȣ півніцеі шi къ afapъ de півніцъ съ se aflе ȣнȣ шанцȣ saȣ o гроапъ adînкъ ȣnde gazȣлȣ съ se лase înкъ maî жосȣ de кîtȣ fȣndȣлȣ півніцеі, atȣnчі negpemitȣ къ nȣ va fi în півніцъ nічі ȣнȣ aepȣ otpъvitȣ шi въtъmъtopȣ; însъ nȣ toate півніцеле sîntȣ fъкȣte astȣ-феліȣ ка съ se noatъ întpodȣче asemenea гъȣрі. De ачеа în мȣлte казȣрі sîntȣ оаменiî siлiцi a кълкі мȣлtȣ кȣ півніцеле ка съ skoaцъ gazȣлȣ avidȣ карбонікȣ d'аколо npin nimte mашіне nneȣматіче ш. ч. л.

Metoda a doa konsistъ d'a пȣne întp'o asemenea півніцъ vapȣ nestinsȣ, adekъ vapȣ nestinsȣ ape npopietatea къ înгіte шi absoapвe лesne мȣлtȣ gazȣ avidȣ карбонікȣ прекȣмȣ шi aбȣрі d'anъ че se aflъ în aepȣ. Аша dapȣ dakъ întp'o півніцъ ȣnde ферве vinȣрі шi бере, съ пȣne în мȣлte локȣрі гръмезі de vapȣ nestinsȣ în кътimî mapî, atȣnчі півніца nȣ nȣмаî къ va fi кȣръцitъ de aepȣлȣ otpъvitȣ anoî шi ȣsкаtъ. Dapȣ vapȣлȣ тpeвȣe penoitȣ (npemenitȣ) din timnȣ în timnȣ, însъ nȣ тpeвȣe apȣnкatȣ, чі este foapte бȣnȣ d'a sepvi dpentȣ matepiea de înгръшъmîntȣлȣ кîmпȣріlорȣ; saȣ къ'лȣ amestekъ кȣ anъ шi fakȣ dintp'însȣлȣ ка nimte глонцȣрі каре apdȣ din nȣoȣ în кȣntoape de vapȣ, atȣnчі iapȣ va pedeveni vapȣ бȣn nentpȣ клъдipe s. ч. nentpȣ кȣръцipea півніцелорȣ. Tpeі-zечі de ока vapȣ nestinsȣ e de ажȣnsȣ spe a кȣръца o півніцъ d'avidȣ карбонікȣ npovenitȣ din ферберeа ȣнеі кътimî de 400 ока vinȣ saȣ бере.

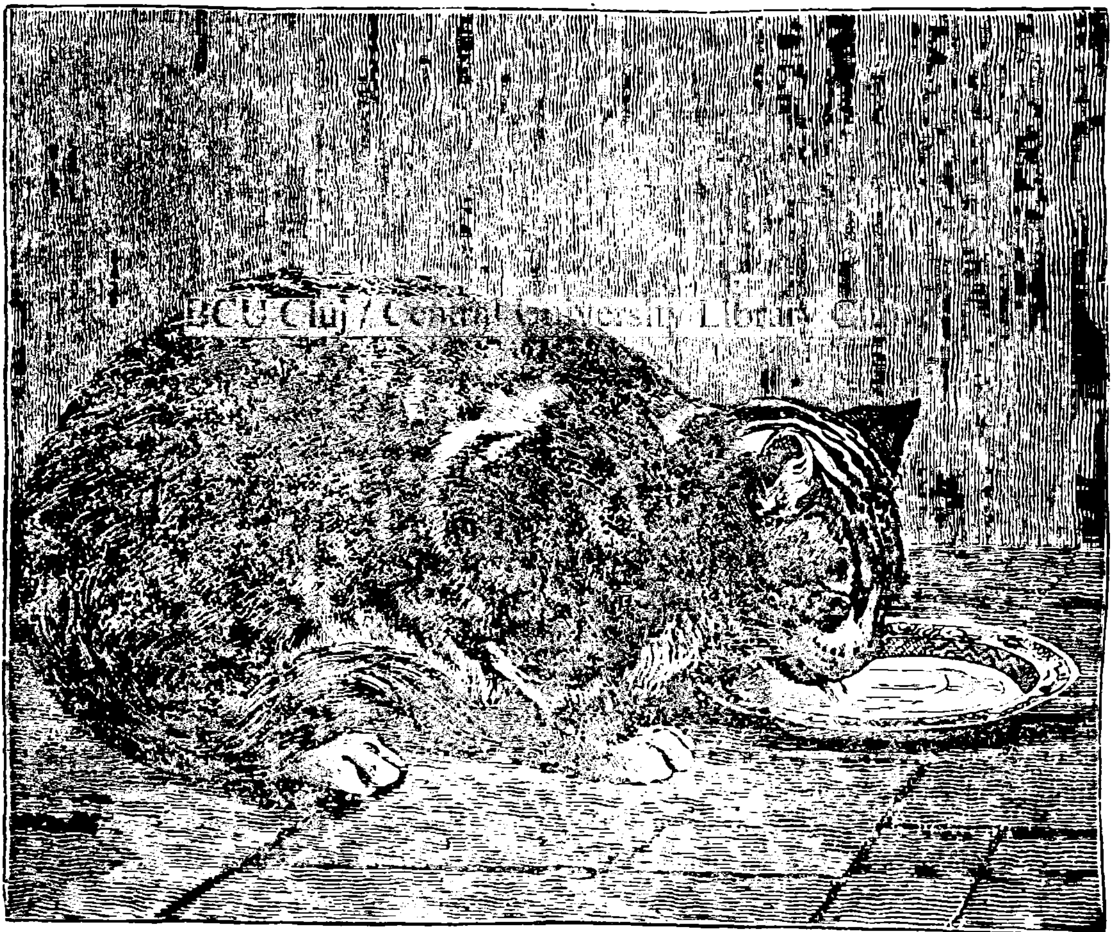
Kîndȣ ape чіне-va тpeвȣinцъ съ intpe întp'ȣнȣ локȣ ȣnde se aflъ adȣnatȣ gazȣ avidȣ карбонікȣ, atȣnчі тpeвȣe maî nainte se depъptеazъ ачеstȣ gasȣ din півніцъ. Dakъ півніца este astȣ-феліȣ fъкȣtъ къ nȣ noate съ skoaцъ аколо лesne ачеstȣ gasȣ npin deskidepea fepestpiлорȣ шi npenoipea aepȣлȣі, atȣnчі съ sлoвоazъ аколо кîte-va пȣшчі saȣ nistoaлe înкъpкate; npintp'a-

чestĕ mizлoкĕ, intpapea în пiвniцъ пѕmaĭ este пepiкѕлoasъ. Asemenea este вine d'a tѕpna жosĕ пe fѕndѕлĕ aчestei пiвniцe o кътĭцime mape de anъ în кape s'a stinsĕ вapѕ.

Oпepaцiѕnea apdepeĭ вapѕлѕĭ în кѕпtoape пoate sъ deвie пepiкѕлoasъ шi кeapĕ a da moaptea oameпiлopĕ; adeкъ kîndĕ кѕпtoapiлe staĕ sлoвodĕ în aepĕ шi aĕ ѕпĕ кoшĕ stpimtĕ, atѕпчĭ aepѕлĕ otpъвitĕ кape easъ пpin кoшĕ, se amestекъ îndatъ кѕ aepѕлĕ atmosfepiкĕ шi sъ пepde; dapĕ kîndĕ asemenea кѕпtoape sîntĕ пѕse în mizлoкѕлĕ aлtopa клъdipĭ în kîtĕ aepѕлĕ otpъвitѕ пѕ пoate sъ se amestiчe вine шi кѕpîndĕ кѕ aepѕлĕ atmosfepiкĕ, atѕпчĭ oamenii чe лѕкpeză лîпгъ ѕпĕ asemenea кѕпtopĕ, sîntĕ în пepiкoлĕ. În opaшѕлĕ Marseill s'a întîmплatĕ къ dintpe mante oamenĭ чe a лoкѕitĕ întp'o кasъ ѕnde s'a aflatĕ în кѕp'e пe fѕpiшĕ ѕп кѕпtopĕ de вapĕ, aĕ mѕpitĕ чiпчĭ, din кaѕza гazѕлѕĭ aчidĕ кapвoпiкĕ кape a skosĕ кѕпtopѕл шi a otpъвitĕ aepѕл kaseĭ. Aлtъ datъ s'a întîmплatĕ къ oamenii кape s'a кѕлкatĕ лîпгъ гѕpa кѕпtopѕлѕĭ adopmindĕ aкoлo, пѕ s'a maĭ skѕлatĕ.

Eatъ o лeкцiѕne пpaktiкъ foapte imпoptantъ пentpѕ aчeea кape se oкѕпъ кѕ apdepea вapѕлѕĭ шi кѕ aлtъ pamѕpъ de indѕstpie кape пpodѕкĕ aчidĕ кapвoпiкĕ saĕ aepѕлĕ otpъвitĕ.

Пisika.

Пisiкa (Felis domestica.)

Пisiкa (Felis domestica, Chat, Katцe) este чeлĕ maĭ mikĕ шi чeлĕ maĭ плъкutĕ animaлĕ dintpe toate animaлeлe кape sîntĕ кoпpinse în цeпѕлĕ Felis (пisiкa). Кopпѕл sъĕ лѕпг шi гpaцiosĕ, este пѕsĕ пe пiчioape sкѕpte, ѕpeкeлo saлe staĕ dpeptĕ, пasѕлĕ sъĕ este пpoпopцionaлĕ dapĕ tape шi гoлĕ; гѕpa sa este *miкъ* înкoпцiѕpatъ de mѕstъцĭ tapĭ, ape шi desѕвtѕ okiĭ пiшte пepĭ tapĭ, dapĕ okiĭ sъĭ sîntĕ *mapĭ* шi staĕ ѕпѕлĕ лîпгъ aлtѕлĕ maĭ aпpoape de kîtĕ лa opĭ-чe animaлĕ.

Пȣпіла, каре ін інтȣнерікŭ este маре ші ротȣndъ, zіоа este ка о кръпътȣръ sȣбціре, de ачееа пisіка веde zі‑а кȣ о маре грестate; asta este ші каȣза къ пisіка преферезъ а dормі zіоа ші а ȣмбла ноаптеа. Вірsta пisічілорŭ продȣче о skімбаре ін колоареа окілорŭ лорŭ каре sіntŭ албаstрі ла пisічіле tінере верzі ла челе кресkȣte ші галбенї ла челе бътрîне. Кîtе оdатъ se обсервъ къ ȣнŭ окіŭ este верde saŭ албаstрȣ ші челŭ-лалtŭ а deвенітŭ галбенŭ.

Лімба лорŭ este sȣбціре ші ларгъ ла вîрfŭ ші este акоперітъ ка кȣ ніште sпіnі мічі ші tарі маі кȣ seамъ кîndŭ este ȣскатъ. Пічіоареле лорŭ denainte аŭ кîtе чінчї deцete ші челе de d'îndърътŭ кîtе патрȣ. Гіареле лорŭ sîntŭ лȣнці кîрлігате ші аsкȣціte ші sîntŭ fъкȣte astŭ-felŭ къ пisіка поате съ ле retрагъ ші съ ле аsкȣnzъ întр'о теакъ ка съ нȣ пеарzъ din аsкȣціреа лорŭ; нȣмаі кîndŭ анімалȣлŭ ва съ прinzъ чева saŭ съ атаче пе чіне-ва, ле skоате, întокмаї ка ȣнŭ soлdатŭ че skоате sабіа sa din теакъ.

Пisіка este ȣнŭ анімалŭ плъкȣтŭ, ȣшорŭ, аџерŭ ші foарtе волȣпtosŭ (табіетлїŭ). Її плаче totŭ-d'аȣна съ шеазъ пе мобілеле челе маї моі; аколо шеаde, жоакъ ші съ тъвълеште; аре ші ȣнŭ гȣstŭ маре пентрȣ плъчеріле аморȣлȣї, dарŭ femeлеле sîntŭ înкъ *маі апринse* de кîtŭ маsкȣлȣ а fаче кȣрtеа ла frȣмоаселе лор.

Ачеастъ апріnderе ціне 9 saŭ 10 zіле ші se întîмплъ de doȣ, треї орі пе анŭ аdекъ прімъвара ші tоамна. Пisіка este борцоасъ 55—56 de zіле ші fатъ *патрȣ*, чінчї пȣї каре, кîndŭ паскŭ, аŭ окії înкіші ші аŭ ȣрекі foарtе мічї saŭ маі німікŭ. Песте поъ zіле deskідŭ окії ші ȣрекіле ле креsкŭ ші deвінŭ марі.

Fіinд къ мîрtanii (kotoi) мънîнк кîtе оdатъ пȣії лор пропрії, de ачееа femeлеле se аsкȣnd кîndŭ se simtŭ къ ворŭ съ fete ші кîndŭ съ темŭ къ мîрtanii а deскоперітŭ локȣлŭ ȣnde аŭ fъtatŭ атȣнчї съ гръбеskŭ ші мȣтъ пȣії ла ȣнŭ алтŭ локŭ маї аsкȣнsŭ ші маї пеаквеziбілŭ. Dарŭ modȣлŭ кȣ каре fакŭ ачеаstъ операціȣне este кȣріоsŭ, аdекъ înчепŭ а'ї ліnџе de deсȣбтȣлŭ fîтȣлȣї обічнȣіndŭ astŭ-felŭ ка съ fie прінші în ачеаstŭ локŭ, пе ȣрмъ ії апȣкŭ таре de fîtŭ dарŭ нȣ аша таре ка съ stріце. Astŭ-felŭ нȣрtîndŭ кȣ мîndріе пȣії лорŭ, мергŭ кȣ капȣ рîdікатŭ în ȣsȣŭ ка съ нȣ atingъ пȣії пъмîнtȣ кȣ пічіоареле лорŭ; dарŭ кîndŭ пisіка ії пȣне жоsŭ, іарŭ ії лінџе dрептŭ tеndреацъ.

Пisічеле, dȣпе че аŭ datŭ цîцъ пȣілорŭ лорŭ кîtе-ва съпtъмîні, îнчепе аї da оареші-каре înstрȣкціȣне, аdекъ ії îнвацъ съ прinzъ шоаречї ші пасері мічї; ії обічнȣеskŭ ка съ мънîнче карне, ії petрекŭ ȣnde ȣмблŭ ші ії апъръ кȣ кȣраџіŭ în контра кîінелорŭ ші а tȣtȣрора каре арŭ воі съ'ї атаче. Атȣнчї fizіономіеа лорŭ, totŭ d'аȣна dȣлче ші блîndъ, deвіне îndатъ fȣріоасъ; окії съї s'апріndŭ. deskіde кȣ fȣріеа гȣра ші арать dinцiї амеріnцътоpї: пе кîndŭ de некаzŭ, мȣstъціле ії треmȣръ (ка ла ȣнії оамені некъжіції) ші din корпȣлŭ лорŭ еasъ атȣнчї о оdоаре неплькȣтъ, каре seамъ кȣ ачееа а верzеї stрікате; пърȣлŭ ії este збîрлітŭ, ȣрекіле лъсате în жоsŭ, sпінареа sa съ рîdікъ ші съ кȣрбеазъ, пічіоареле sале deвінŭ џепене; în ачеаstъ позіціȣне, еа съ пȣне паintеа кîінелȣї ші fаче кîtе-ва сълtърї sпре а'лŭ sперіа; dарŭ dакъ елŭ totŭ паintеазъ, атȣнчї se арȣнкъ пе dінsȣ ші ілŭ атакъ кȣ fȣріе; dарŭ dакъ елŭ fȣџе, ілŭ ȣрмеазъ кȣ іȣцеалъ, însъ нȣмаї ка съ se asіgȣрезе къ а плекатŭ, пе ȣрмъ съ întоарче ла пȣії еї каре în ачеstŭ tімпŭ s'а аsкȣнsŭ de fрікъ; еа атȣнчї ії кеамъ кȣ tаndреțъ, ії аdȣнъ, ії îмбръцішеазъ ші ії лінџе кȣ ȣнŭ маре аморŭ.

Пisіка este, ка съ zічемŭ аша, ȣнŭ «пріеtенŭ алŭ tінеріmеї» кăчї se аратъ к'о маре tеndреацъ нȣ нȣмаї кътре пȣії съї пропрії, чі ші кътре пȣії ȣнії алтŭ пеамŭ, тъкарŭ ші аї inамічілорŭ съї. *Sonini* раконtъ къ о пisікъ а нȣtрітŭ кȣ ціцеле еї, doї кîіnї tінерї каре аŭ пердȣтŭ мȣма лорŭ; о алtъ asemenea întîмпларе s'а întîмплатŭ ші în Англіеа ȣnde о пisікъ а нȣtрітŭ doъ веверіце мічі ръмаші орfanї.

Пisічіле tінере sîntŭ foарtе џентіле, ші маі кȣ seамъ foарtе кȣріоasе; еле жоакъ tоатъ zіоа, dарŭ арътŭ în жокȣлŭ лорŭ ші оареші каре ръȣtate; еле ȣмблŭ кȣ о маре atenціȣне ші кȣ вікленіе ка съ прinzъ пе пасърі în колівііле ші dȣпе че ле аŭ апрins, съ жок кȣ dîn-seле ші пе ȣрмъ ле оморŭ. Dарŭ аŭ обсерватŭ къ пisічіле кîndŭ sîntŭ біне нȣtріte, нȣ мънîнкŭ пасърі tінере; нȣмаї кîndŭ ласъ чіне-ва пе пisіка лȣї съ моаръ de foаме, атȣнчї de невое, мънîнкъ ші пе пасърі din колівіе ші атȣнчї se des-

воалъ ла dînseле instinктȣлȣ гоnipeĭ ші а лъкомieĭ în челȣ maĭ mape градȣ, dapȣ fiindȣ къ nisiка n'ape, ка кîîneле, o odoape finъ, de ачеea întpeбȣinцеазъ ea totȣ-d'aȣna okiĭ eĭ ші nȣ гоneште ȣnȣ animaлȣ nînъ кîndȣ n'ȣлȣ веde.

Пisiка tepmineазъ кpeштеpea sa în timnȣ de 15 saȣ 18 лȣnĭ; ea поate sъ fete înкъ nînъ n'a ажȣnsȣ ла вîpsta d'ȣnȣ anȣ; тръеште nînъ ла 10 saȣ 12 anĭ, dapȣ sîntȣ d'o natȣpъ mȣлtȣ maĭ цеanъnъ de кîtȣ alte animaле кape tpъeskȣ maĭ mȣлtȣ. Sîntȣ кeapȣ în stape a ръбda mȣлtȣ timnȣ fъpъ mîнкape. Sъ штie къ s'a гъsitȣ nisiчĭ кape aȣ ръmasȣ înkise ші nemîнкate doъ-zeчĭ ші natpȣ de zile; кȣ toate ачestea еле n'aȣ mȣpitȣ de foame ші aȣ tpъitȣ.

Пisiчеле тъnînкȣ ші mачînъ înчеtȣ; къчĭ dinцiĭ лорȣ sîntȣ skȣpцĭ mi astȣ-feлȣ aшeзaцĭ къ лi sepвȣ maĭ mȣлtȣ snpe a pȣnе, de кîtȣ snpe a mъчina бȣкateле; de ачееа каȣtъ еле кȣ npefepinцъ dȣne кapnea чеа maĭ moaле ші maĭ кȣ seamъ ле плакȣ neштеле. Dapȣ anъ беaȣ mȣлtъ.

Somnȣлȣ лорȣ e în цenepe foapte ошорȣ ші nȣ dopmȣ totȣ-d'aȣna кîndȣ ni se nape noъ къ dopmȣ; nȣmaĭ кîndȣ s'a ostenitȣ mȣлtȣ dȣne o лȣnгъ npîmблape ne аконepiшȣpiле каseлорȣ, saȣ кîndȣ aȣ mîнкatȣ npea mȣлtȣ, atȣnчĭ sîntȣ ostenite ші dopmȣ foapte гpeȣ; кîndȣ sъ skoaлъ, цinȣ nічioapeле цenene ші sninapea кȣpбatъ ка кîndȣ apȣ fi кокошate.

Пisiка ape difepite modȣpĭ a esnpima mȣлцȣmipea saȣ nemȣлцȣmipea, dopinцa ші afeкцiȣniле sale. Adeкъ кîndȣ sîntȣ mȣлцemite, npodȣкȣ o mȣpmȣipe înчеtъ ші neînteppȣntъ, saȣ къ pîdiкȣ ȣnȣлȣ din nічioapeле denainte, кîndȣ dpentȣлȣ, кîndȣ stîngȣ ші întinzîndȣ atȣnчĭ deцeteле nічiopȣлȣĭ pîdiкatȣ. Кîndȣ nisiка este neкъжitъ saȣ simцindȣ în sine o mape nasiȣne ші dopinцъ, atȣnчĭ miшкъ кȣ кoada, o цine pîdiкatъ ші кȣpбatъ ші mepцe dpentȣ къtpe oбieкtȣлȣ кape a aцîцatȣ dopinцa eĭ.

Пisiчiле sîntȣ foapte кȣpioase; еле nînъeskȣ opĭ-че oбieкtȣ кape îлȣ întîлneskȣ ne dpȣmȣ; sъ temȣ mȣлtȣ d'a 'шĭ ȣda nічioapeле în anъ, asemenea nȣ noate sъ sȣfepe mipoase ȣpîte ші maĭ кȣ seamъ fpigȣ; *de ачеeа каȣtȣ totȣ-d'aȣna dȣne ȣnȣ кȣлкȣшȣ калdȣ*, totȣ d'ачeste каȣze каȣtȣ локȣpĭ ȣnde sîntȣ nȣse napfȣmȣpĭ ші alte odoape nлъкȣte. O nisiкъ ва mepцe mȣлtȣ maĭ лesne ла ȣnȣ omȣ napfȣmatȣ, de кîtȣ ла ȣnȣ omȣ nenapfȣmatȣ. Dapȣ este o nлantъ odopantъ nȣmitъ iapба nisiчeĭ (nepeta cataria L.) кape npodȣче ла nisiчĭ o simsaцiȣne aшa de deлiчioasъ ші nлъкȣtъ în кît napкъ sîntȣ tpansnoptate ші în estase de nлъчepĭ.

(Ва ȣpma)

O nлantъ кape se nлimбъ.

Кîtȣ de кȣpiosȣ, ziче жȣpnaлȣлȣ лȣĭ Chambert în London, apȣ пъpea ȣnopa чititopĭ titȣлȣ ачestȣĭ aptiкoлȣ, кȣ toate ачestea asta este o fantъ adeвъpatъ ші nȣ вp'ȣn basmȣ, este ȣnȣ лȣкpȣ кape esistъ ші nȣ чeва imaцinapȣ; ва înкъ maĭ mȣлtȣ, ачeastъ nлantъ este atîta de pegȣлatъ în npomenadeле ші кълъtopiiле eĭ ne fie-кape an, întoкmaĭ ка pîndȣpeлеле ші alte nasъpĭ mepгъtoape în кълъtopiiле лор anȣaле. Întoкmaĭ ка ȣniĭ Englezĭ богaцĭ ші apistoкpaцĭ mepgȣ ne fie-кape anȣ вapa ла Brighton saȣ ла ȣnȣ altȣ локȣ nȣsȣ ne цъpmȣpiле mъpeĭ snpe a se ръкopi. aшa faче ші ачeastъ nлantъ ne fie-кape anȣ вapa o кълъtopie лȣnгъ, denъptîndȣ-se de локȣpĭ npea кълdȣpoase aле Kontinentȣлȣĭ mepгîndȣ snpe a se ръкopi în валȣpiле mъpeĭ. Nȣmeле ачesteĭ nлante estpaopdinapъ este: *Anastatica Hierochontica* saȣ pose din Jepixo în лimба бȣлгapъ (вezĭ Isisȣ 1857 No. 14 ȣnde se aflъ ші figȣpa ачesteĭ nлante). Apaбiĭ (Maȣpiĭ) штiȣ din mȣлte tpadiцiȣnĭ noпȣлape че se panoptъ ла ачeastъ nлantъ, noпȣлiĭ чеĭ antiчĭ 'шĭ aȣ imaцinatȣ къ ачeastъ nлantъ nosedъ вiptȣцĭ estpaopdinape, dapȣ mъкapȣ къ ачeste ideĭ sîntȣ niште fantasiĭ imaцinape, opĭ кȣmȣ ръmîne destȣле mipaкȣле estpaopdinape ла ачeastъ nлantъ adeкъ împpeцiȣpapea maĭ sȣsȣ nȣmitъ despe кълеtopiea pegȣлapъ a ачesteĭ nлante кape ne din afapъ nȣ apatъ вp'o înfъцiшape *estpaopdinapъ* ші imnozantъ. чi din kontpa *toatъ* mъpimea eĭ aбiea ажȣнцe ла шease цoлȣpĭ.

Eatъ ші o altъ împpeцiȣpape кȣpioasъ.

Fizioлoцiea nлanteлорȣ ziче къ nentpȣ кpeштepea oapeшĭ-къpiia nлante sîntȣ чеpȣte tpeĭ лȣкpȣpĭ adeкъ: ȣmezeaлa, кълdȣpa ші aepȣ. Nȣmaĭ «poza din jepixo» faче esчenцiȣne adeкъ ea

креште în локърï ѕnde maï нічï odatъ нѕ каde плоаie. Dapъ кѕmѕ съ поate къ аvеastъ плantъ съ fakъ еsчепціѕne din реrѕла ценеpалъ? Еatъ кѕmѕ: Natѕpa însъшï a mizлочitѕ întp'ѕnѕ modѕ estpaopdinapѕ, нѕtemѕ съ zічеmѕ mipaкѕлоsѕ, în ачеastъ împpeціѕpape: adeкъ a mizлочitѕ къ плanta ачеasta фаче пе fie-каpe ѕnѕ кълъtopiï лѕnці ла очеanѕ нѕmaï sѕpe a se sъtѕpa кѕ anъ ка съ поatъ креште, реѕші ші a se îmѕлці.

În mizлокѕлѕ прimъвереï кîndѕ Natѕpa a skosѕ пе kîmпѕpiле Sipieï ші Палеstineï ѕnѕ коворѕ admipaвiлѕ компѕsѕ de miï de fлopï de diferite колорï; кîndѕ аерѕлѕ аvеstopѕ kîmпѕpï фepічitо este înкъркatѕ кѕ odoape deлічioase de Поpтѕгаліе ші de алte fлopï sѕave, atѕnчï воiaціорѕлѕ кѕ въгаре de seamъ, обсервъ în локѕpï denъptate ші sinгѕpatiче къ креште о плantъ mikъ aвiea viziвiле; asta este poza de jepixo. Пе акоперішѕpiле каселорѕ, în кръпътѕpiле zidѕpiлорѕ, пе гръмезï de moлоз, пе рѕina векіе în asemenea локѕpï пъръsite de oameni ші ѕnde нѕmaï kîiniï лътpîndѕ 'шï aѕ гъsitѕ кълкѕшѕлѕ лорѕ; аколо креште «poza din jepixo». Dapѕ kîndѕ a ажѕnѕ вара din Палеstina кѕ toatъ нѕtepea eï kîndѕ pazeлe soapeлѕï аpzъtopѕ aѕ ѕsкatѕ ші вештешitѕ fлopiле toate dѕпе kîmпѕ, kîndѕ оръшаnѕлѕ пъръseшte opашѕлѕ кѕ кълdѕpa ші пѕлverea лѕï, kîndѕ Англезѕлѕ ші Континентѕлѕ fѕг къtpe цъpmѕpiле mъpieï, kîndѕ претѕtindenea oameniï se прегъtеskѕ de кълътopie ѕniï ѕmвлîndѕ dѕпе nаmаnoptѕpï, алціï dѕпе ваnï, dapѕ toцï dѕпе цеаmantane ші коfере, atѕnчï ші fлоapea noastpъ, съ прегъteшte de кълътopie, апоï fiindѕ къ n'ape трeвѕinцъ нічï de nаmаnoptѕ нічï do ваnï de келтѕiалъ, de ачеea съ окѕпъ нѕmaï de цеаmantane ші de коfepiле eï adeкъ înчепе a лепъda fpѕnza sa, пе ѕpmъ ші pamѕpiле sale съ îndoeskѕ fъkîndѕ-se ка ніште гловѕpï ші паркъ съ веsteшeskѕ înсъ нѕmaï прin аparinца esтеpioаpъ. Акѕmѕ вîntѕлѕ despъдъчіеазъ fлоapea, о поартъ în аерѕ ші о арѕнкъ ла mapea Medітepanъ; къчï вîntѕлѕ sѕfлъ atѕnчï de ла ръsъpitѕ къtpe апѕsѕ. Kîndѕ aѕ ажѕnsѕ ла mape, pamѕpiле съ desfakѕ din нѕoѕ, съ satѕpe кѕ anъ, реîпчепе a înfлopi ші a фаче fpѕkte ші съmînцъ. Dapѕ aвiea aѕ îmпліnitѕ ачеastъ misiѕne a лор, atѕnчï съ sѕe în аерѕ вîntѕpï контpapie каpe sѕfлъ de ла апѕsѕ къtpe ръsъpitѕ, каpe sѕe semінцеле ачеstopѕ fлopï în аерѕ, ле поартъ акѕmѕ пе apiniле лорѕ ші ле ръsпîndeskѕ din нѕoѕ пе kîmпіiле Sipieï ші a Палеstineï ѕnde înчепе прimъвара вiitoape съ креаскъ din нѕoѕ ка în anѕлѕ трекѕтѕ.

Еatъ în че modѕ ѕpmeazъ ачеastъ плantъ кълъtopiле eï реgѕлape пе fie-каpe ваpъ de ла континентѕ ла mape ші în прimъваpъ de ла mapo ла континентѕ.

Ачеаstъ чipкѕmstanцъ ші maï кѕ seamъ кѕaлitatea пречioasъ каpe о ape нѕmaï ачеste плanto adeкъ къ кеаpѕ kîndѕ s'a веsteшitѕ нѕindѕ-о чіне-ва în anъ înчепе iapѕ a реînвia паркъ a реînfлopi, ачеastъ împpeціѕpape, zічеmѕ a datѕ плanteï нѕmipea eï de Anastatica (înвiatъ). Fepічita плantъ! Maï fepічitъ de kîtѕ ѕneле націѕnï, каpe dѕпе че aѕ пердѕtѕ sѕкѕлѕ нѕtpitiвѕ алѕ націоналітъцiï лорѕ, saѕ веsteшitѕ ші нічï о anъ din лѕmе н'a нѕtѕtѕ але реînвia ка poza din jepixo! Dapѕ хаціï каpe кълъtopeskѕ ла Палеstina ieaѕ ачеastъ fлоape dpentѕ sѕвеnipѕ sakpѕ d'ачеastъ царъ sakpъ ѕnde s'a ѕpmatѕ ші алте înвіepï mipaкѕлоase ші каpe нерmeшitѕ este хотъpitъ a înвia ші ea însъшï întp'o zi; atѕnчï ші fiï sъï pisiпцï акѕmѕ пеsto totѕ пъmîntѕлѕ ка oseminte вештеmite, вopѕ реînвia ші eï; къчï do ші mizлоачеле натѕpeï sintѕ infinite, dapѕ dpѕmѕpiле провіденцеï sintѕ ші înкъ maï infinite.

Комѕnikaціѕnï sчientifiче miчï.

O deskoпepipe цеолоцikъ кѕpioasъ.

Пaptea de жоsѕ a Еціntѕлѕï epa прivitъ în toate timпѕpiле ка ѕnѕ пъmîntѕ kiшtiratѕ прin въpsapea Nілѕлѕï în Mapea Medітepanъ, каpe d'atiці sекѕлі каpъ totѕ mepeѕ ні-інѕ ші пеpimѕ din mѕnціï Авisiniеï ші Еціntѕлѕ sѕпеpiopѕ къtpe Еціntѕлѕ infepiopѕ. Déja Aristotel nainte кѕ доъ miï de anï, a zisѕ къ „Деlta Еціntѕлѕï este zestpea Nілѕлѕï пеntpѕ ачеastъ царъ.“

Dapѕ мъsѕpъpiле esakte a провatѕ: къ Nілѕлѕ плъteшte ачеastъ zestpe foapte înчetѕ (ка ѕniï din пъpінціï în ѕneле локѕpï); къчï пъmîntѕлѕ креште аколо în fie-каpe sекѕлѕ ла о гроsime de 3 ½ цолѕpï нѕmaï

Акѕmѕ de кѕpindѕ (рапортъ ѕnѕ жѕpnaлѕ шtiinцifikѕ) съпîndѕ în пъmîntѕ ла Деlta Еціntѕлѕï (Еціntѕ infepiopѕ) a гъsitѕ ла о adinчime konsidepaвiлъ ръmъшіцѕpï de indѕstpiï ѕmane ші fъkîndѕ калкѕлѕ кѕ sѕsѕ нѕmita крештеpе a пъmîntѕлѕï d'аколо пе fie-каpe sекѕлѕ, aѕ ажѕnsѕ ла реsѕлtatѕлѕ кѕpiosѕ ші nекpediвiл, къ ачеste ръmъшіцѕpi dateazъ dintp'o епокъ кѕ 11 miï de anï antepioape ла епока noastpъ, ка съ zікъ къ deja apѕ fi тpъitѕ oameni пе пъmîntѕ. Рапортîndѕ ачеasta adъoгъmѕ къ în ачеastъ калкѕлъ тpeвѕe съ fie о грешеалъ; къчї dѕпе istopiea sakpъ omѕлѕ нѕ esistъ пе пъmîntѕ maï mѕлtѕ de kîtѕ апроапе шеаsе miï de anï.

În капіталa noastpъ a нъsкѕtѕ акѕmѕ nainte kîte-ва zілe о femee odatъ tpeï koniï вiï, ші ѕne fъкѕцï, dintpe кapi doъ fete ші ѕn въiatѕ, ачешti koniï тpъeskѕ ші sintѕ съnътошï.

Tinъpitѕ în Tinorpafiea Колеціѕлѕï Sf. Sава.